

Законитости природе

опасности - **ОРИЈЕНТАЦИЈА** - метеорологија

Оријентација у природи

- **Боравак и рад у природи посматран кроз геопросторну компоненту**
- **Значајна компонента у процесу планирања одласка у природу поред других елемената**

Оријентација у природи

Адреса – Благоја Паровића 156

Оријентација у природи

Координате – $44^{\circ}45'48.08''\text{N}$ $20^{\circ}25'41.59''\text{E}$

Оријентација у природи

- Оријентација је процес сналажења у простору - просторна интелигенција

Врсте оријентације

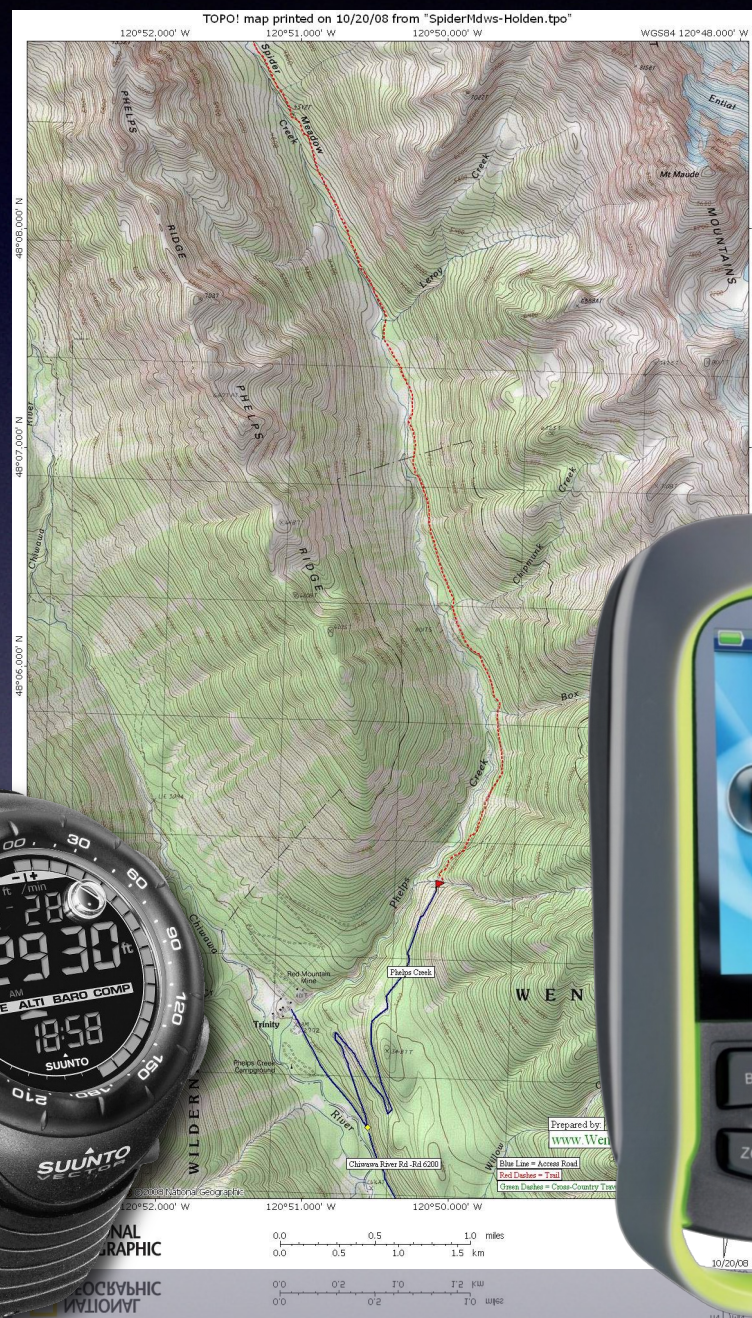
- Оријентација стандардним средствима
- Импровизирана средства и природне појаве

Стандардна средства

- Компас / бусола (1)
- *GPS* - Систем за глобално позиционирање (2)
- Топографска карта (ТК) (3)

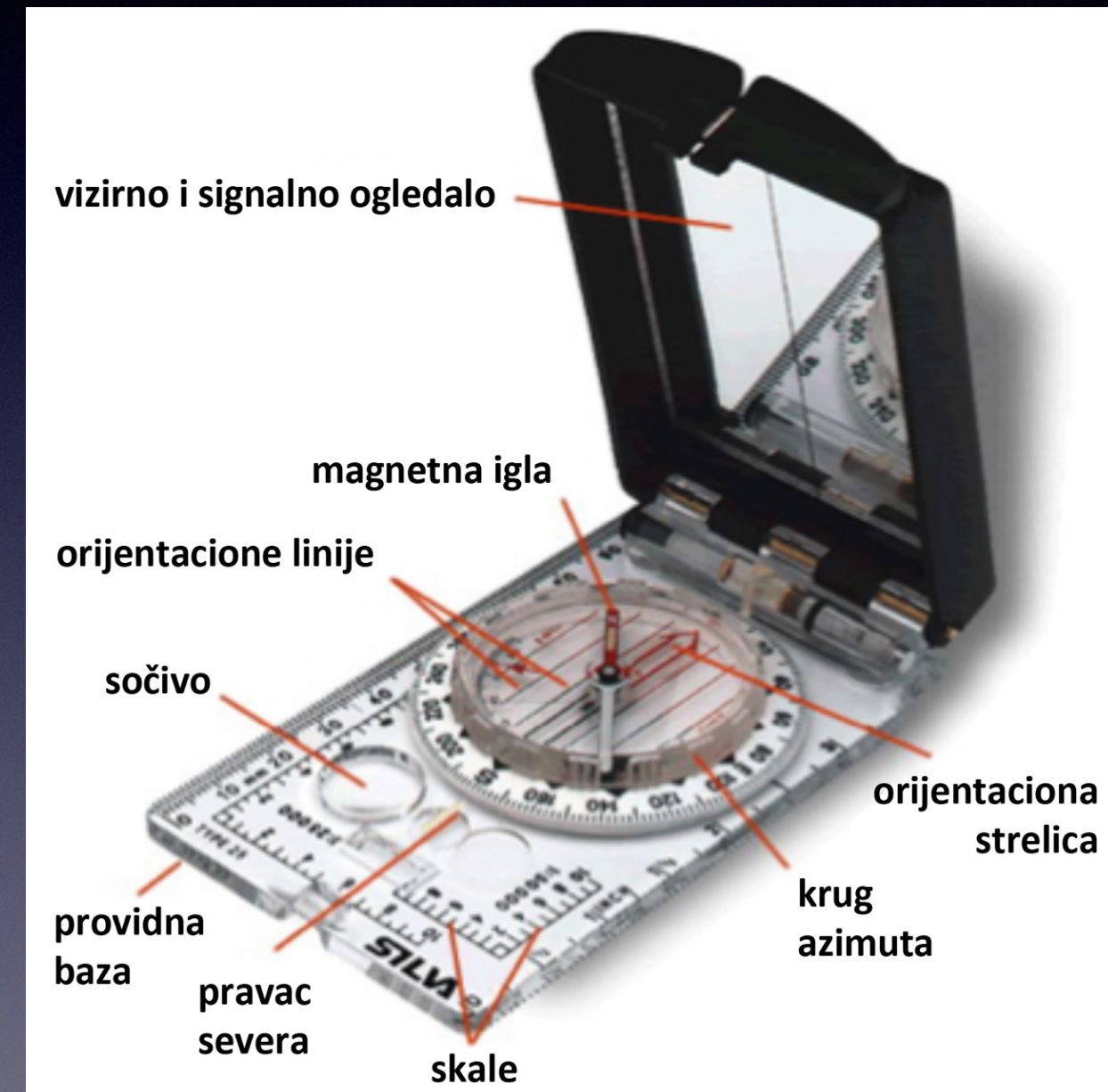

Компас / бусола

“**Компас** је инструмент, који служи за одређивање страна света.

Покретна магнетна игла поставља се увек паралелно по правцу север-југ захваљујући појави земљиног магнетизма.

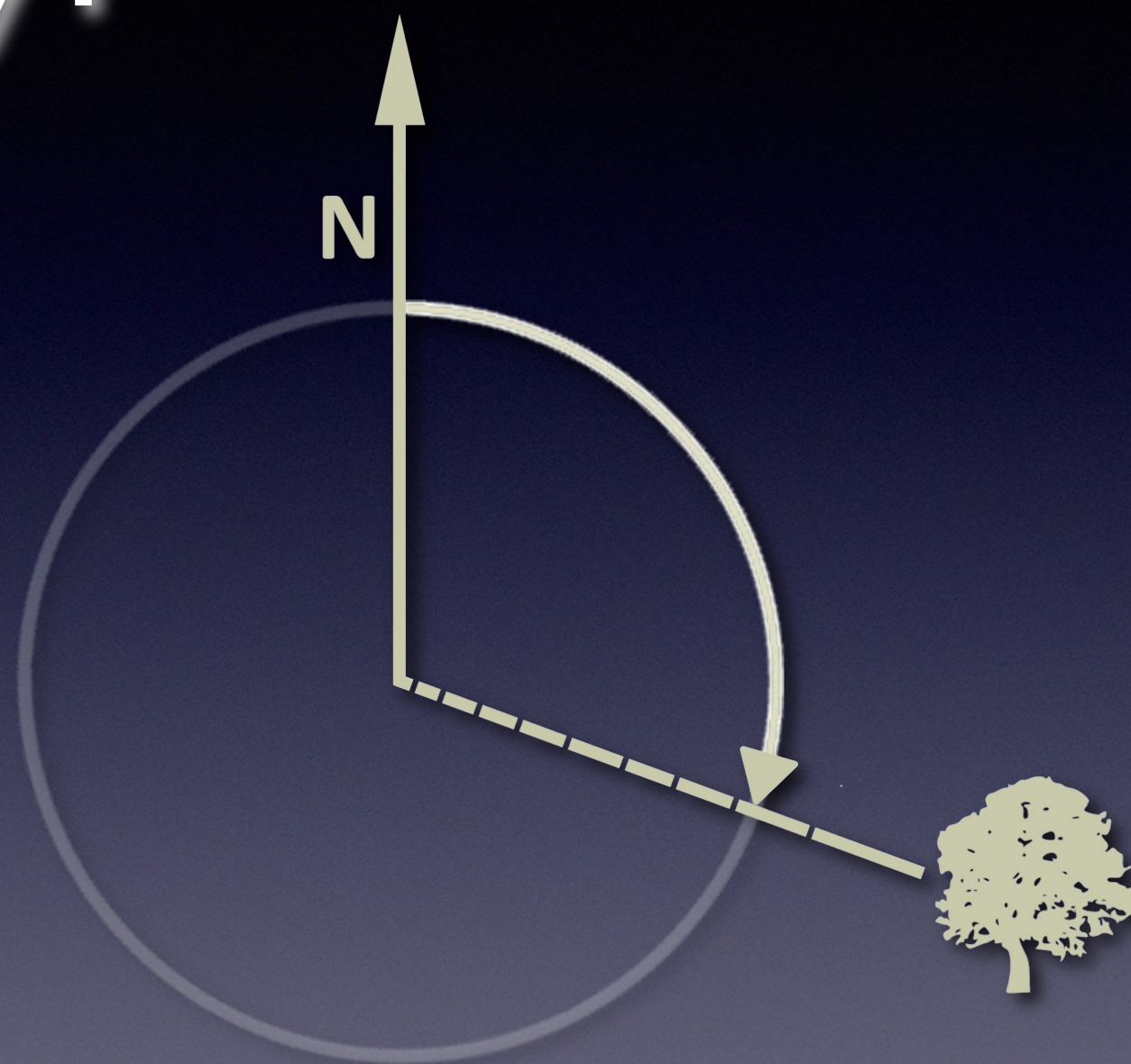

Азимут

“ Азимут представља хоризонтални угао кога заклапа правац севера, стајна тачка и оријентир.

Мери се у степенима од 0 - 360 у правцу кретања казаљке на сату.

GPS

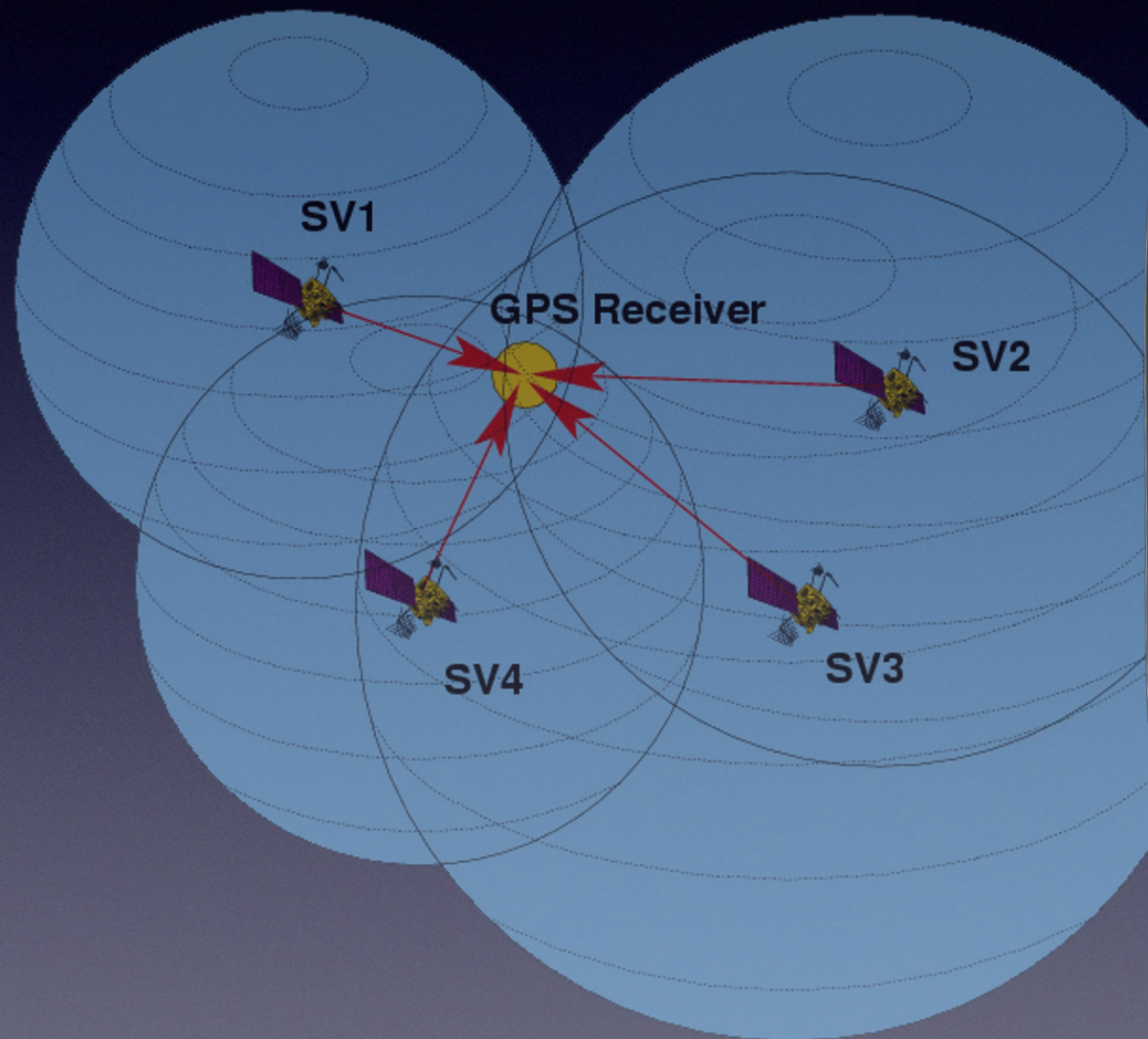

Image © 2009 DigitalGlobe
© 2009 Cnes/Spot Image

©2009 Google

Imagery Dates: Jul 20, 2003 - Oct 5, 2004

43°54'31.99" N 19°31'34.99" E elev 978 m

Eye alt 4.39 km

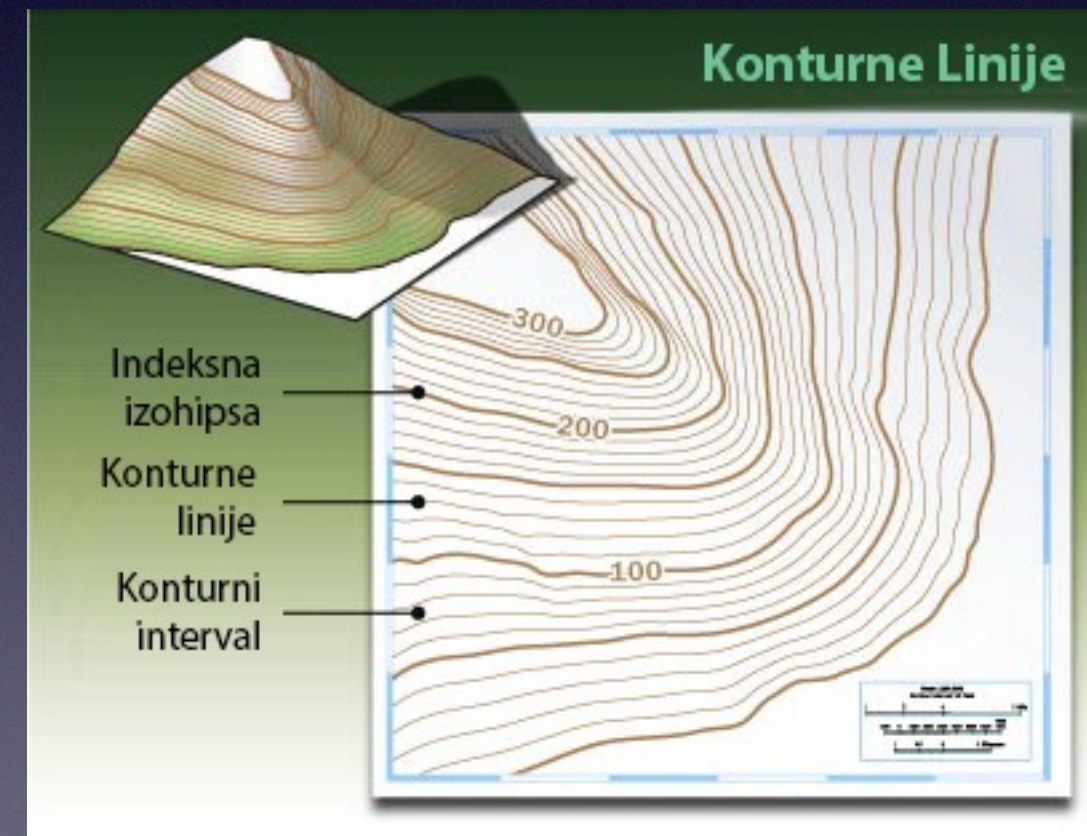
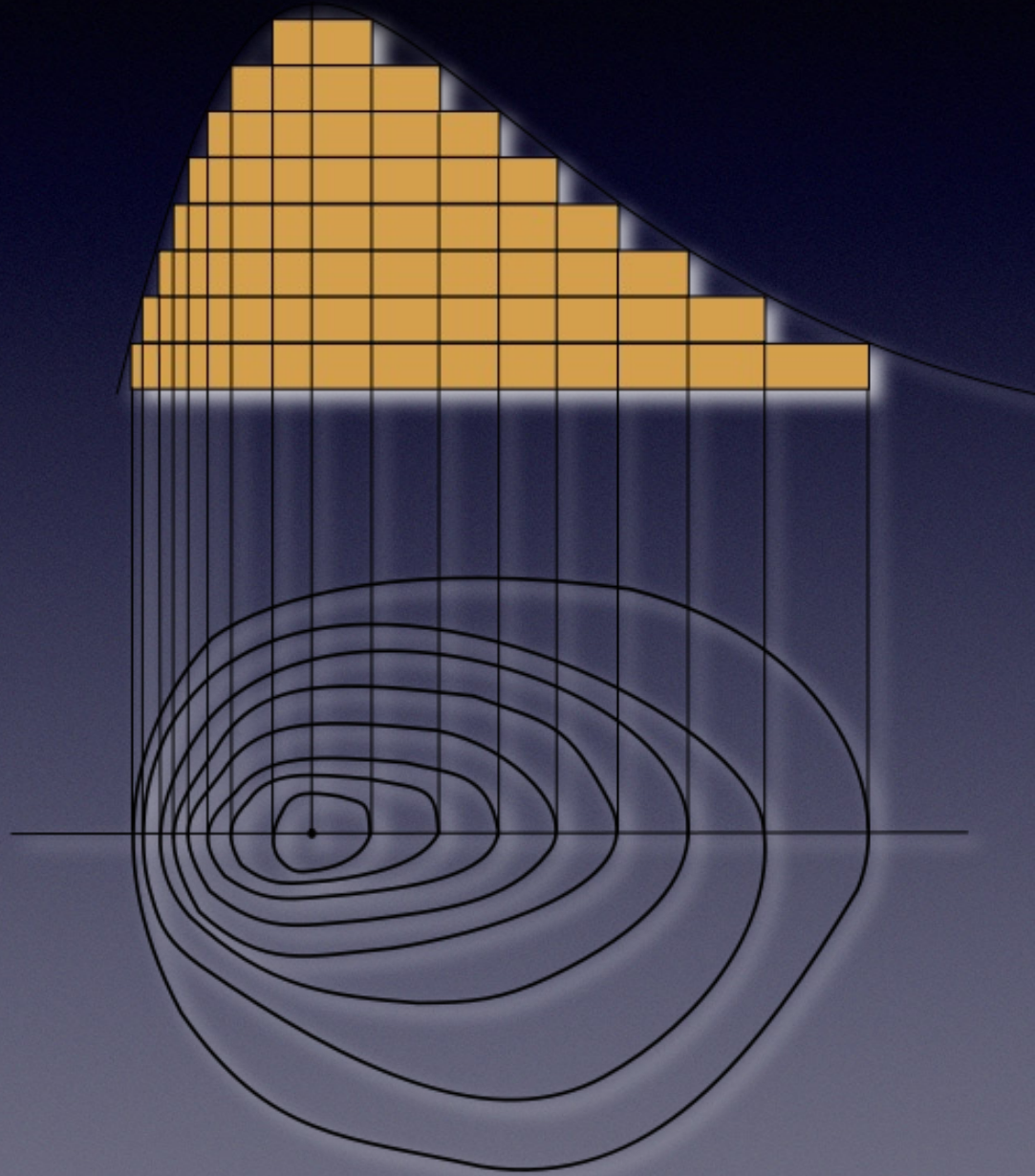
Топографска карта (ТК)

- Топографска карта је приказ умањене слике земљине површине.

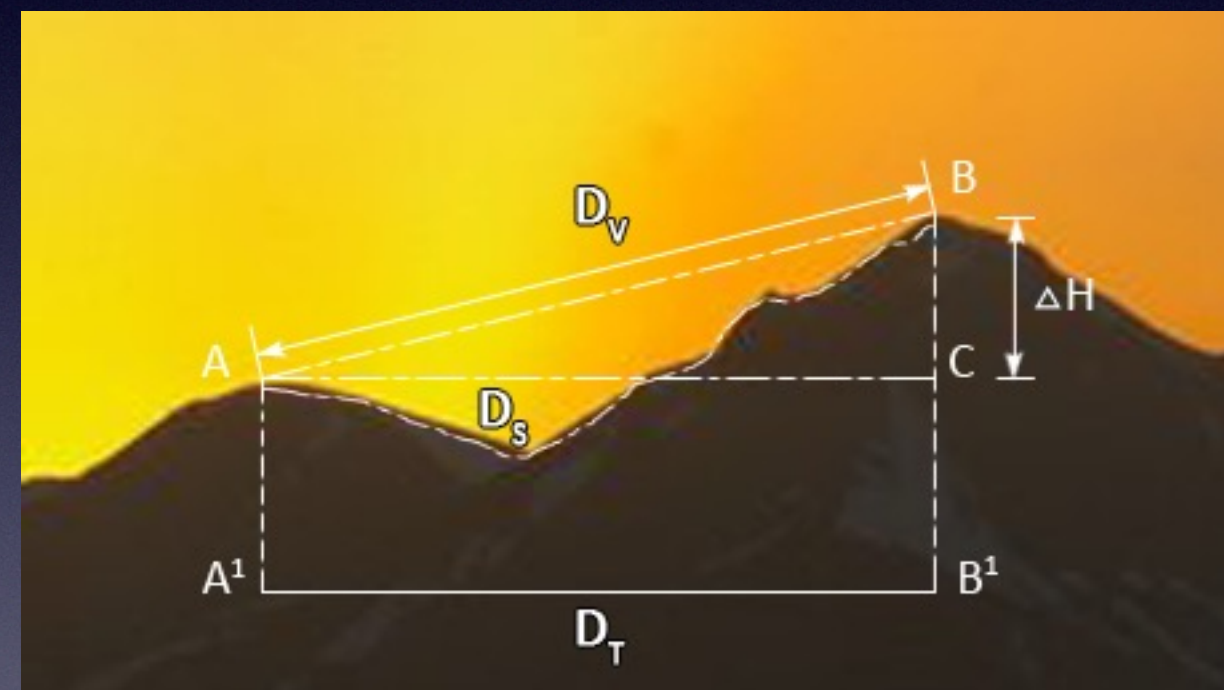
Схватање принципа 3D - 2D

Схватање топографске карте

- D_v - ваздушна даљина
- D_s - стварна даљина
- D_t - топографска даљина

Размер - однос димензија

Svrha upotrebe karte u odnosu na njihovu razmeru

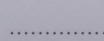
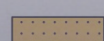
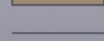
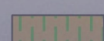
Razmera	Poređenje (1 cm karta : priroda)	Korišćenje
1 : 15 000	150 m	Orijentiring
1 : 25 000	250 m	Pešačke karte
1 : 40 000	400 m	Planinarske karte
1 : 50 000	500 m	Tipične planinarske karte
1 : 100 000	1000 m	Biciklizam
1 : 250 000	2500 m	Motociklizam
1 : 1000 000	10 km	Auto mape

Легенда

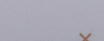
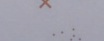
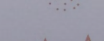
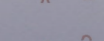
Vegetacija

- Otvoren teren
- Otvoren teren sa drvećem
- Grub otvoren teren
- Grub otvoren teren sa drvećem
- Grub otvoren teren sa raštrkanim drvećem
- Šuma - laka za trčanje
- Šuma - polako kretanje
- Žbunje - lagano trčanje
- Šuma - otežano trčanje
- Žbunje - teško trčanje
- Vegetacija - veoma otežano kretanje
- Voćnjak
- Vinograd
- Granica gajenja raznih kultura
- Obradiva površina
- Granica raznih vegetacija

- Granica raznih vegetacija
- Obradiva površina
- Granica gajenja raznih kultura
- Vinograd

Zemljane forme

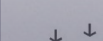
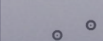
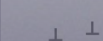
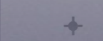

- Izohipse
- Glavna izohipsa
- Pomoćne izohipse
- Izohipsa sa padnicama
- Vrednosna izohipsa
- Zemljani odsek
- Kameni zid
- Ruinirani kameni zid
- Dubok jarak
- Plitak jarak
- Brežuljak
- Mali brežuljak
- Izduženi brežuljak
- Ulegnuće
- Malo ulegnuće
- Rupa
- Kamenito tlo
- Karakteristični objekti

- Karakteristični objekti
- Kamenito tlo
- Rupa
- Malo ulegnuće

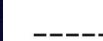
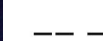
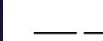
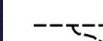
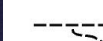

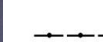

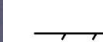
Kameni simboli

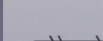
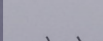
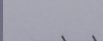
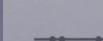
- Kameni odsek
- Kameni stubovi
- Prohodne stene
- Kamene udubine
- Pećina
- Bolder
- Veliki bolder
- Skupina boldera
- Gomila boldera
- Kamenito tlo
- Otvoreno pešćano tlo
- Golo kamenje

- Zgrada
- Naselje
- Privremeni parking
- Asfaltirana površina
- Ruševine
- Streljana
- Groblje
- Gasovod
- Neprohodni gasovod
- Visiki toranj
- Mali toranj
- Memorijalno kamenje
- Hranilice

- Hranilice
- Memorijalno kamenje
- Mali toranj
- Visiki toranj
- Neprohodni gasovod

Građeni objekti

- Autoput
- Glavni put
- Sporedni put
- Put
- Kolovoz
- Pešački put
- Mali staza
- Staza
- Uski prolaz
- Vidni putni prelaz
- Slabi vidni prelaz
- Pešački most
- Prelaz sa mostom
- Prelaz bez mosta
- Pruga
- Dalekovod
- Glavni dalekovod
- Tunel
- Kameni zid
- Ruinirani kameni zid
- Visoki kameni zid
- Bedem
- Ruinirani bedem
- Prelazna tačka

- Prelazna tačka
- Ruinirani bedem
- Bedem
- Visoki kameni zid

Поступци

Оријентисање карте

- Правoliniјски објекти,
- Стајна тачка - оријентир,
- Помоћу објеката на земљишту,
- Помоћу унапред одређених страна света,
- Компас.

Поступци

Одређивање стајне тачке на карти

- Оценом одока
- Мерење пређеног пута
- Пресецање уназад
- Пресецање са стране

Појаве у природи

- **Терестичка навигација** (оријентација на основу појава и знакова на земљишту).
- **Астрономска навигација** (оријентација на основу познавања небеских тела).

Појаве на земљишту

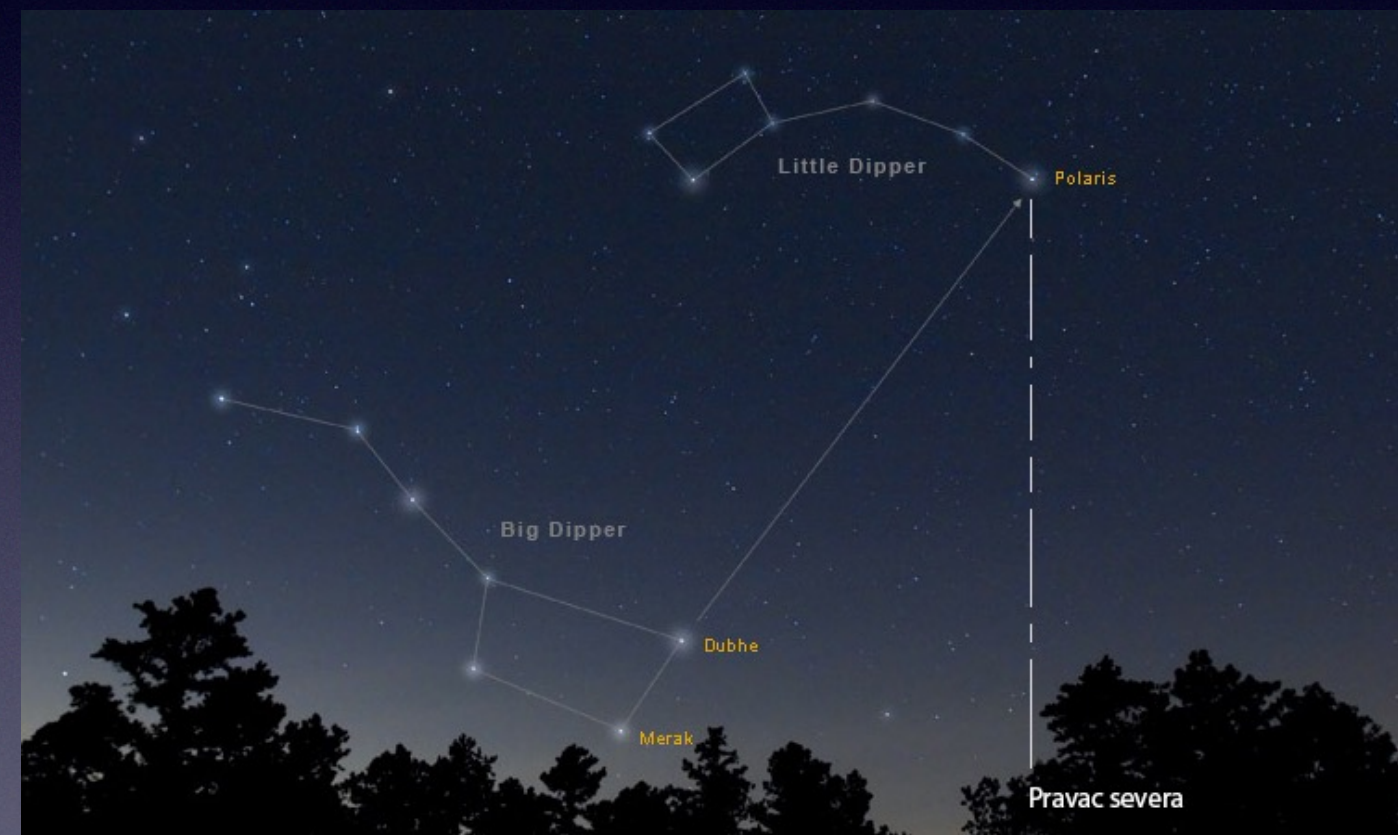
- Годови на пањевима
- Маховина на усамљеном дрвећу
- Надгробни споменици
- Верски објекти

Небеска тела

- Положаји сазвежђа
- Сунце и проток времена
- Месец и проток времена

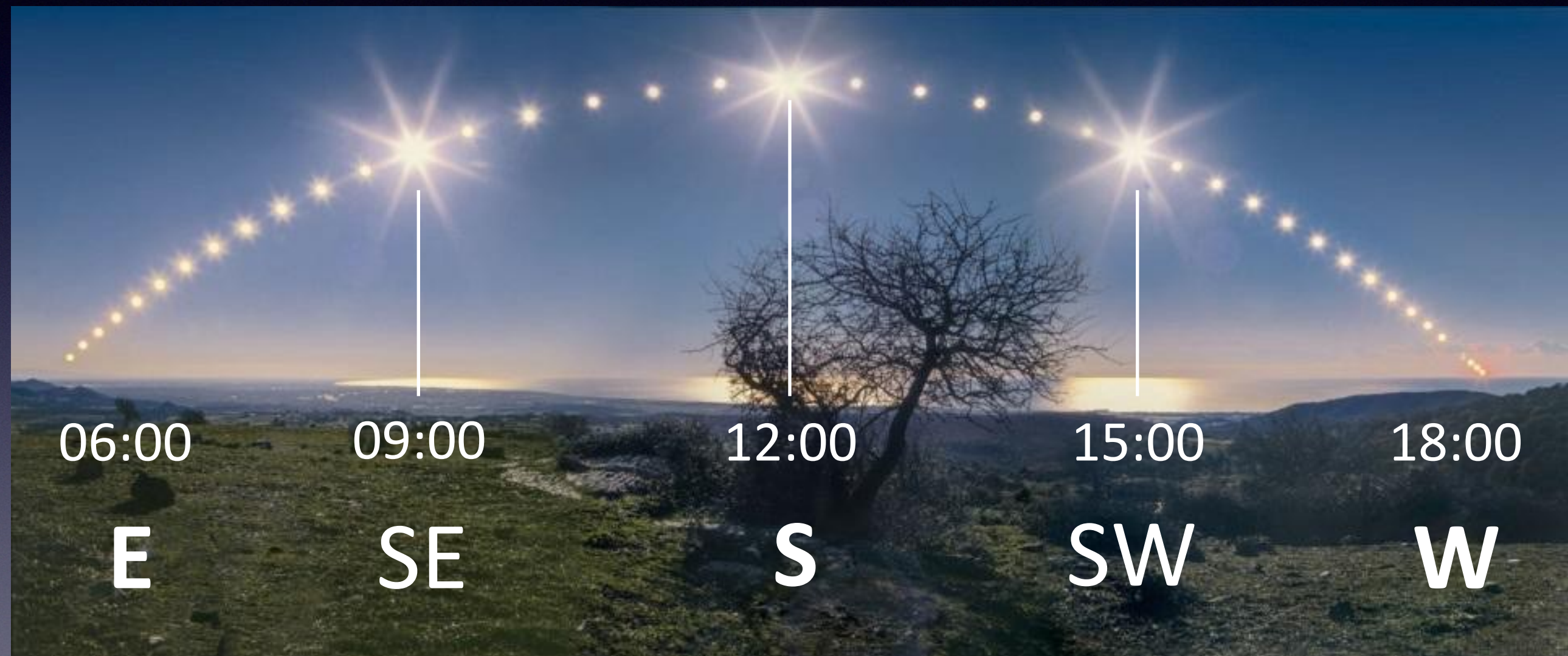
Небеска тела

Аутор фотографије Danilo Pivato of <http://www.danilopivato.com/>

Небеска тела

Аутор фотографије Danilo Pivato of <http://www.danilopivato.com/>

Хвала на пажњи

У Београду, 14. III 2023. године

У Београду, 14. III 2023. године

